

Aan de minister van Volkshuisvesting
en Ruimtelijke Ordening
Mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

ons kenmerk

behandeld door
D. de Wit

doorkiesnummer
030 - 234 76 66

Datum: 28 juli 2025
Onderwerp: advies STOER

Hooggeachte mevrouw Keijzer,

Onlangs stuurde de adviesgroep STOER onder leiding van Professor Friso de Zeeuw haar advies aan u. Met deze brief delen wij onze zorgen over dit advies met u.

De noodzaak om snel voldoende en betaalbare woningen te bouwen is evident. Het STOER-advies geeft veel suggesties voor versnelling, maar bevat ook een aantal onjuistheden. De Commissie mer heeft de leden van de adviesgroep hierop gewezen in haar commentaar op het conceptadvies. Enkele onjuistheden zijn gecorrigeerd, maar onderstaande fouten niet. Ook spreekt het advies zichzelf op een aantal punten tegen.

Daarnaast maken wij ons meer fundamenteel zorgen over de eenzijdige nadruk van het advies op het wegnemen van regels als oplossing van het woningbouwvraagstuk. Daarover verderop in deze brief meer.

Onjuistheden in het rapport

- In het rapport staat dat het opstellen van een omgevingseffectrapportage (OER) bij de omgevingsvisie een beoordeling op projectniveau overbodig maakt. Dit is onjuist. Volgens de Europese Mer-richtlijn blijft een project-MER verplicht als het project aanzienlijke milieueffecten kan hebben, ook als eerder een plan-MER is opgesteld. Wel kan men plan-mer en project-mer combineren, zoals bij Windpark Lage Weide nabij Utrecht gebeurde.
- De adviesgroep suggereert dat 'gezondheid' in mer beperkt kan worden tot bestaande milieunormen (geluid, geur, bodem). Dit is in strijd met de richtlijnen. Het is verplicht (en wenselijk) om gezondheidseffecten mee te nemen in milieueffectrapportages wanneer ze aanzienlijk kunnen zijn, ook als ze zich voordoen onder, of los van wettelijk vastgelegde normen en/of als een stapeling van effecten een negatieve impact heeft op de gezondheid. We zien bij lokale overheden een grote wens om gezondheidsbescherming en -

bevordering mee te wegen bij de beoordeling van plannen en ontwikkelingen. De Commissie wijst daarnaast op de vraag van de Tweede Kamer om meer inzicht in cumulatie van milieufactoren, ter bescherming van omwonenden en nieuwe bewoners¹

- Tot slot bevat het STOER-advies een onjuistheid over de invulling van de rol van de Commissie voor de milieueffectrapportage. De Commissie pleit vanuit haar wettelijke rol nooit voor 'alternatieven met een hoog theoretisch gehalte'. De Omgevingswet stelt immers dat alleen reële alternatieven onderzocht moeten worden. In haar adviezen pleit de Commissie daarom alleen voor alternatieven die een realistische route bieden om beleidsdilemma's op te lossen.

Schrappen van belangrijke milieuregels niet dé oplossing

Vaststaat dat er een grote woningbouwopgave is. Deze opgave staat niet los van andere grote nationale opgaven. Een duurzame oplossing van woningbouwknelpunten kan naast vereenvoudiging van regels, worden gevonden in de samenhang met andere urgente opgaven zoals klimaatadaptatie, water- en bodemkwaliteit, natuurherstel, de energietransitie, voedselzekerheid en mobiliteit. Zonder die samenhang ontstaan nieuwe fricties en meer tegenstrijdige beleid –en uitvoeringsbelangen, en daarmee maatschappelijke weerstand, vertraging en opstapeling van kosten.

Juist bij een samenhangende benadering komen ook slimme combinaties van (ruimtelijke) opgaven in beeld zoals die rond klimaat, water en/of groen met woningbouw en het nut van checks en balances. Het is in dat licht merkwaardig dat het STOER-advies pleit voor het vroeg in beeld brengen van spanningen tussen opgaven, en tegelijk adviseert de voorfase van de mer-procedure (het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau) over te slaan. Het instrument milieueffectrapportage (mer) draagt, als het goed wordt ingezet, bij aan soepeler besluitvorming en uitvoerbare, juridisch houdbare en maatschappelijk gedragen plannen. Dat vraagt om een vroege inzet van het mer-instrument, met een deskundige onderzoeksagenda en het benutten van de flexibiliteit die de Omgevingswet biedt. Op die manier kan mer bij plannen en projecten slimme (ruimtelijke) combinaties aan het licht brengen waardoor meer woningen gebouwd kunnen worden.

Wij adviseren u de ruimte te benutten die het mer-instrument biedt. Er valt veel winst te behalen met het beter toepassen daarvan. Een goed voorbeeld is de omgevingsvisie van Zoetermeer. Door het OER een rol te laten spelen in het ontwerpproces van de omgevingsstrategie Zoetermeer, kwamen de opgaven en ambities; de spanningen daartussen én de combinatiekansen in een vroeg stadium in beeld en zorgden voor een breed gedragen strategie die daardoor goed uitvoerbaar is. Of bij Merwe-Vierhavens waar de gemeenten Schiedam en Rotterdam vooraf goed milieuonderzoek deden waardoor daar nu woningbouw mogelijk is. Ze wisten door MER waar de knelpunten zaten en konden in dit drukke gebied daardoor (toch) een grote hoeveelheid woningen realiseren.

¹. Gezondheid en milieu | Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zo kan het instrument milieueffectrapportage waarin spanningen, afwegingen en combinatiekansen vroeg in beeld komen een wezenlijke bijdrage leveren aan de gewenste versnelling van de woningbouw in Nederland.

Mocht u hierover verder met ons in gesprek willen dan zijn wij daartoe uiteraard van harte bereid.

Met de meeste hoogachting,

Prof. dr. ir. Hans Mommaas
Voorzitter Commissie voor de milieueffectrapportage

Dennis van Peppen MA
Interim Algemeen Directeur Commissie voor de milieueffectrapportage

